

GLOBAL ENVIRONMENT FACILITY
INVESTING IN OUR PLANET

Empowered lives.
Resilient nations.

**PNUD Moldova / Proiectul ESCO Moldova - Transformarea pieței
pentru eficiența energetică urbană prin introducerea companiilor de servicii energetice**

Proces Verbal

al primei ședințe al Consiliului de Coordonare a Proiectului

Data: 30 martie 2015

Locul: Ministerul Mediului, bir. 306

Scopul Ședinței: Agenda ședinței Consiliului de Coordonare a Proiectului din 30 martie 2015 a inclus următoarele subiecte:

- Prezentarea Proiectului „ESCO Moldova - Transformarea pieței pentru eficiența energetică urbană prin introducerea companiilor de servicii energetice”
  - obiectivele principale, componentele și rezultatele scontate;
  - prezentarea echipei proiectului;
  - structura organizațională.
- Prezentarea planului de lucru al proiectului pentru 2015

La ședință au participat:

Membrii Consiliului de Coordonare a Proiectului/persoane autorizate:

1. Sergiu Palihovici, Președinte al Consiliului, Ministerul Mediului
2. Narine Sahakyan, PNUD Moldova
3. Mihail Stratan, Agenția pentru Eficiență Energetică
4. Octavian Crestin, Fondul pentru Eficiență Energetică
5. Ghenadie Dubița, Primăria Municipiului Chișinău
6. Svetlana Andrieș, Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor
7. Iurie Nastas, Ministerul Finanțelor
8. Iurie Răilean, Ministerul Economiei

Alți participanți:

1. Maria Nagornîi, Ministerul Mediului
2. Inga Podoroghin, Ministerul Mediului
3. Valeria Ieșeanu, PNUD Moldova
4. John O'Brien, Coordonator Tehnic Regional, PNUD
5. Nicolae Olari, Agenția pentru Eficiență Energetică
6. Louis Phillipe Lavoie, Expert Internațional PNUD
7. Konstantinou Konstantinos, Expert Internațional PNUD

Echipa de implementare a proiectului:

1. Nicolae Zaharia, Manager Proiect
2. Iuliana Bostan, Asistent Proiect

ESCO Moldova Project

This project is funded by Global Environment Facility and co-funded and implemented by the United Nations Development Program

1, Alecu Russo Str., 10th floor, office 1010
Chisinau, MD 2068, Republic of Moldova
Tel.: (373 22) 901 271; Fax: (373 22) 901
270; www.undp.md

I. Cuvânt de deschidere

Dl Sergiu Palihovici, Președintele Consiliului de Coordonare a Proiectului a menționat importanța lansării unui astfel de proiect, primul de acest fel, fiind un concept nou pentru Republica Moldova în ceea ce privește sporirea performanței energetice a clădirilor. Actualmente tot mai mult este conștientizată problematica schimbărilor climatice și se pune accentul pe eforturile țărilor de atenuare a emisiilor de gaze cu efect de seră (GES). *Dl Sergiu Palihovici* a subliniat importanța implicării în acest proiect a Primăriei Municipiului Chișinău și consideră că, o colaborare fructuoasă cu APL este foarte importantă iar acest proiect poate servi drept punct de pornire pentru alte proiecte de mediu.

Dna Narine Sahakyan, a confirmat caracterul unic al proiectului, în primul rând datorită naturii multidisciplinare reieșind din numărul mare de actori-cheie implicați direct în coordonarea și implementarea proiectului, atât din partea instituțiilor de stat, cât a băncilor dar și sectorului privat. Totodată proiectul fiind o primă inițiativă în domeniul finanțării eficienței energetice durabile în clădirile publice și rezidențiale, prin intermediul contractelor de performanță energetică.

Dl John O'Brien, a menționat faptul că în procesul creării propunerii de proiect au avut loc mai multe discuții cu privire la modalitatea de finanțare a unui astfel de mecanism. Decizia finală în acest context prevede crearea unui Fond de Garantare a Împrumuturilor, care va fi utilizat ca și garanție pentru potențialii candidați ESCO în procesul implementării proiectelor de eficiență energetică. Avantajul acestui mecanism este finanțarea proiectelor prin asigurarea gajului, iar sursele pentru implementarea proiectelor vor veni din sectorul bancar local. Astfel se va asigura durabilitatea implementării modelului ESCO. Desigur există și riscuri, în Ucraina de exemplu acest model a eșuat, în România însă s-a dezvoltat cu succes. Astfel, este necesar de lucrat în direcția convingerii companiilor private că modelul ESCO este funcțional, profitabil și aplicabil în Republica Moldova.

II. Prezentarea Proiectului ESCO Moldova - Transformarea pieței pentru eficiența energetică urbană prin introducerea companiilor de servicii energetice

2.1 Managerul Proiectului ESCO Moldova, *Dl Nicolae Zaharia*, a prezentat obiectivele principale, componentele și rezultatele scontate ale proiectului.

Proiectul este format din 4 componente de bază, și activitățile fiecăreia descrise mai jos:

Componenta 1

Activitatea 1.1 - se axează pe *Planul Urbanistic General (Activitatea 1.1)*, care va fi elaborat împreună cu Primăria Municipiului Chișinău, la această temă deja având loc câteva ședințe împreună cu reprezentanții Primăriei. La moment Planul Urbanistic General are nevoie de o actualizare, iar contribuția proiectului, alături de consultantul internațional și național, prin introducerea anumitor elemente "verzi" și criterii de eficiență energetică la proiectarea și la crearea sau elaborarea Planului Urbanistic General ar fi foarte binevenite. Scopul elaborării Planului Urbanistic General "verde" este crearea unei viziuni de sistem a intervențiilor necesare la nivel de municipalitate.

Activitatea 1.2 – este legată de *Planul de acțiune privind energia durabilă (PAED) și Planul de Mobilizare a Resurselor* care acordă posibilitatea Municipiului Chișinău de a accesa fonduri europene pentru a introduce elemente de eficiență energetică. Documentul a fost elaborat câțiva ani în urmă, dar nu a fost aprobat de către Consiliul Municipiului Chișinău. În cadrul acestui document se planifică următoarele: o analiză a situației de bază a emisiilor de gaze cu efect de seră, și elaborarea unui plan de mobilizare a resurselor prin intermediul căruia PAED să devină operațional și în baza prevederilor acestui document să poată fi atrase fonduri ca aceste elemente din descriere să devină elemente practice care să fie implementate în municipiul Chișinău.

Activitatea 1.3 – Aprobarea *Regulamentului privind procurarea serviciilor Energetice*. Pentru elaborarea Regulamentului privind procurarea serviciilor Energetice, care este necesar pentru operaționalizarea implementării Contractelor de performanță energetică (CPE), proiectul va fi ajutat de un consultant național și va avea nevoie de suportul Ministerului Finanțelor și al Agenției Achiziții Publice.

De asemenea, se va lucra și asupra *Ghidului de procurări verzi*, asupra căruia Agenția de Achiziții Publice deja a început careva activități, iar proiectul va veni cu suportul necesar identificat în procesul de discuții și consultări cu agenția vizată.

Componenta 2 – este legată nemijlocit de *crearea unui model funcțional de business ESCO*. În cadrul acestei componente vor fi organizate instruirii tematice (Activitatea 2.1), de către consultanții internaționali, pe fiecare grup țintă în parte: instituțiile de stat (Primăria Municipiului Chișinău, Agenția pentru Eficiență Energetică, Fondul pentru Eficiență Energetică), precum și viitoarele companii ESCO, care vor avea un rol important în cadrul implementării nemijlocite ale proiectelor, prin metoda Contractelor de Performanță Energetică (CPE).

În cadrul acestei componente este preconizată realizarea a 20 de proiecte în Municipiul Chișinău, 15 în sectorul public și 5 în cel rezidențial, plafonul de sus al fiecărui proiect fiind de 200,000 dolari SUA și cel de jos de 50,000 dolari SUA. Grantul de până la 50,000 Dolari SUA din partea Fondului pentru Eficiență Energetică va fi utilizat pentru a reduce perioada de recuperare a investiției.

Componenta 3 - *Crearea Fondului de Garantare a Creditelor*. În cadrul acestei componente, proiectul, cu suportul consultantul internațional va crea Regulamentul cât și mecanismul privind Fondul de garantare a creditelor (activitatea 3.1). Acest Fond, în mărime totală de 900,000 dolari SUA va fi plasat de către Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare în una din băncile comerciale ale Republicii Moldova, care să servească drept gaj pentru creditele oferite companiilor ESCO pentru viitoarele proiecte de eficiență energetică. Se preconizează ca banca să ofere un factor de multiplicare de 1 la 3, ceea ce constituie 2,7 milioane dolari SUA. Banca va fi aleasă în urma unui tender organizat de PNUD.

De asemenea vor fi organizate sesiuni de instruire (activitatea 3.2) pentru instituțiile financiare, care vor fi interesate în participarea la tenderul pentru alocarea Fondului de Garantare.

În cadrul Activității 3.3 va fi creat *Contractul de Performanță Energetică (CPE)* care va fi prezentat tuturor părților interesate: ministere, Agenției pentru Eficiență Energetică, Fondului pentru Eficiență Energetică, Agenției Achiziții Publice, etc.

Componenta 4 – Replicarea și diseminarea exemplelor de Proiecte CPE în alte primării din Republica Moldova, și anume:

- organizarea seminarelor de instruire cu participarea reprezentanților altor municipalități;
- în baza proiectelor realizate vor fi elaborate câteva istorii de succes și lecții învățate pentru ca această informație să fie folosită ca material instructiv pentru cei care vor dori să participe în cadrul unor astfel de proiecte;
- contribuția la un alt Plan Urbanistic General "verde" într-o altă municipalitate din țară;
- suportul a trei proiecte ESCO implementate în afara municipiului Chișinău.

Această componentă este preconizată pentru anii 3-4 de implementare a proiectului, respectiv, cu detalii tehnice cu privire la o municipalitate concretă, sau număr de proiecte se va ajuge în momentul în care vor fi clare rezultatele din municipiul Chișinău.

2.2 Managerul Proiectului ESCO Moldova a informat Consiliul de Coordonare a Proiectului, că bugetul proiectului este de 1,450,000 Dolari SUA (din partea Fondului Global pentru Mediu și al Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare) sub formă de bani lichizi, dar a precizat că este planificată contribuția mai multor părți, după cum urmează:

- 1,300,000 Dolari SUA contribuția Fondului Global pentru Mediu (GEF);
- 150,000 Dolari SUA contribuția Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare, care este responsabil și nemijlocit de implementarea proiectului;
- 1,000,000 Dolari SUA sub forma de granturi de până la 50,000 Dolari SUA per proiect din partea Fondului pentru Eficiență Energetică;
- Primăria Municipiului Chișinău vine cu o contribuție sub forma achitărilor lunare pentru energia termică, electrică, etc., plus audituri energetice a unui anumit număr de clădiri.
- AEE – este partenerul direct de implementarea a proiectului, oferind spațiu și asistența tehnică necesară pentru derularea cu succes a proiectului.

2.3 Totodată, participanții la ședință au fost informați că Documentul de Proiect a fost semnat la data de 27 noiembrie 2014, și proiectul ESCO Moldova este planificat să demareze până la finele lunii decembrie 2018. În primele trei luni de la semnarea Documentului, proiectul de află în faza incipientă la finele căreia este organizat Evenimentul de Lansare a proiectului, care este planificat pentru data de 1 aprilie 2015.

2.4 A fost menționat faptul că în R. Moldova la moment nu există companii ESCO, doar companii de engineering care au dorința să fie viitoare companii ESCO. Acest domeniu necesită o stimulare și o atenție deosebită, fiind la început de dezvoltare în țara noastră.

2.5 Au fost prezentate rezultatele scontate ale proiectului, care sunt următoarele:

- ✓ O piață ESCO funcțională și un Fond de Garantare a Împrumuturilor setat și funcțional;

ESCO Moldova Project

This project is funded by Global Environment Facility and co-funded and implemented by the United Nations Development Program

1, Alecu Russo Str., 10th floor, office 1010
Chisinau, MD 2068, Republic of Moldova
Tel.: (373 22) 901 271; Fax: (373 22) 901
270; www.undp.md

- ✓ Condiții mai bune în clădirile sectorului rezidențial și public create;
- ✓ Dezvoltarea durabilă ecologică a mun. Chișinău avansată;
- ✓ Oamenii informați despre beneficiile ESCO și eficiența energetică urbană.

2.6 În cadrul activității de coordonare a activităților cu Primăria Municipiului Chișinău, au fost efectuată o inventariere a studiilor de fezabilitate și auditurilor energetice existente în sectorul public al capitalei. Astfel, au fost identificate aproximativ 10 seturi de acte care să prezinte situația consumurilor de energie în clădiri publice din Chișinău.

III. Prezentarea Planului Anual de lucru, 2015

3.1 A fost descris Planul Anual de lucru pentru 2015, cât și pașii/activitățile planificate imediat următoare.

Managerul Proiectului a precizat că în cadrul **Componentei 1**, pentru anul curent este preconizat următoarele:

- *Activitatea 1.1* - efectuată analiza Planului urbanistic General existent, în urma căreia să apară unele elemente care ulterior să fie propuse spre analiză și aprobare. A fost menționat faptul că adoptarea nemijlocită a Planului urbanistic General este scontată până în anul 4 al proiectului;
- *Activitatea 1.2* – efectuată analiza și oportunitățile de finanțare a Planului de acțiune privind energia durabilă (PAED) și Planului de mobilizare a resurselor și să fie stabilite care sunt țintele de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră.
- *Activitatea 1.3* – se planifică analiza inițiativelor existente în introducerea criteriilor de evaluare și selectare în domeniul achizițiilor publice, elaborarea unui Ghid privind procurările verzi prin introducerea criteriilor verzi/ de eficiență energetică pentru procurarea bunurilor și serviciilor în sectorul public. Și cel mai important, elaborarea Regulamentului cu privire la achizițiile serviciilor energetice pentru a fi prezentat spre aprobare.

În cadrul **Componentei 2**, sunt planificate următoarele:

- *Activitatea 2.1* - organizarea a cel puțin 7 sesiuni de instruire și elaborarea Ghidului cu privire la modalitatea ESCO și a contractelor de performanță energetică pentru grupurile țintă.
- *Activitatea 2.2* – elaborarea și semnarea acordurilor de colaborare cu Agenția pentru Eficiență Energetică, Fondul pentru Eficiență Energetică (inclusiv din punct de vedere financiar) și Primăria Municipiului Chișinău.
- *Activitatea 2.3* - este legată nemijlocit de selectarea proiectelor, în cadrul căreia pentru anul curent este planificată efectuarea unei liste scurte a companiilor ESCO, elaborarea criteriilor de selectare pentru clădirile din sectorul rezidențial și public, și spre sfârșitul anului curent, selectarea și inițierea a cel puțin 2 proiecte pentru a fi implementate prin metoda contractelor de performanță energetică.

Pentru **Componenta 3**, au fost descriși următorii pași:

- *Activitatea 3.1* - elaborarea Regulamentului și al orientărilor operaționale cu privire la Fondul de Garantare a Creditelor, cât și organizarea seminarelor de instruire instituțiilor financiare doritoare de a participa în competiție.
  - *Activitatea 3.2* – elaborarea acordului de parteneriat, semnarea lui și transferul primei tranșe în contul băncii câștigătoare. Organizarea tenderului pentru banca.
  - *Activitatea 3.3* – elaborarea modelului de Contract de performanță Energetică.
- 3.2 Membrii Consiliului Proiectului au fost informați că în momentul de față echipa proiectului împreună cu consultanții internaționali efectuează un screening prealabil al clădirilor pentru a determina care dintre proiecte ar fi mai atractive din punct de vedere financiar pentru a se încadra în modalitatea de contractare, cum ar fi contractul de performanță energetică.
- 3.3 În același timp, este necesar de efectuat un număr mai mare de audituri energetice, dintre ele să fie posibilă alegerea a 20 de proiecte. Responsabilitatea unui număr anumit de audituri energetice o are și Primăria Municipiului Chișinău.
- 3.4 Managerul Proiectului a menționat faptul că au fost organizate ședințe cu câteva bănci comerciale din Republica Moldova, pentru a înțelege reacția și deschiderea lor, care s-au arătat foarte interesate de acest proiect.
- 3.5 A fost menționat că până în luna iunie, se planifică de a avea pachetul de documente necesar pentru a crea Fondul de Garantare, pentru a lansa competiția pentru bănci și ulterior de a plasa prima tranșă a Fondului de Garantare în contul unei bănci comerciale din Republica Moldova.

IV. Rezumatul discuțiilor, comentariilor și recomandărilor:

- 4.1 Coordonatorul Tehnic Regional PNUD, a menționat faptul că, cu toate că scopul și obiectivul proiectului nu pot fi schimbate, este posibilă schimbarea activităților sau abordarea, care va fi considerată de cuviință de către echipa proiectului sau a membrilor Consiliului de Coordonare a proiectului. În cazul apariției acestui gen de propuneri, ele sunt supuse discuției și eventual aprobării, fiind suficientă descrierea acestora în procesul verbal.
- 4.2 Managerul Proiectului a venit cu propunerea de a invita în calitate de Membru al Consiliului de Coordonare a Proiectului un reprezentant al Asociației Băncilor din Republica Moldova, ca o punte de legătură cu sistemul financiar bancar.
- Președintele Consiliului de Coordonare a Proiectului, a ridicat întrebarea posibilității de a invita la ședințele Consiliului de Coordonare viitoare, reprezentatul băncii care va fi ulterior aleasă pentru plasarea Fondului de Garantare.
  - *A fost explicat, că urmează să fie consultate procedurile interne ale Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare, pentru a exclude conflictul de interese.*

4.3 Președintele Consiliului de Coordonare s-a interesat cu privire la posibilitatea unui astfel de mecanism ESCO să fie fezabil, continuat și implementat fără suportul și mecanismele din cadrul proiectului.

- *A fost explicat, că la sfârșitul perioadei de implementare a proiectului ESCO Moldova, mecanismul va fi transferat la Fondul pentru Eficiență Energetică, respectiv el va continua.*

4.4 Președintele consiliului de coordonare a proiectului a atras atenția asupra aspectelor legale referitoare la activitatea consiliului și a legalității deciziilor pe care le poate lua consiliul. Din acest motiv, Domnia Sa a atras atenția asupra necesității aprobării unui ordin formal care să împuternicească stabilească rolurile, responsabilitățile și drepturile membrilor consiliului de coordonare a proiectului.

IV. Deciziile Consiliului Proiectului:

În rezultatul raportului și informației prezentate, discuțiilor și recomandărilor făcute de către membrii Consiliului Proiectului, au fost luate următoarele **decizii**:

- A fost aprobat Planul de lucru și bugetul pentru anul 2015.
- Regulamentul Consiliului de Coordonare a Proiectului sa fie prezentat și aprobat la următoarea ședință a Consiliului.

Membrii Consiliului Proiectului/Persoane autorizate:

Sergiu Palihovici

Narine Sahakyan

Mihail Stratan

Octavian Crestin

Ghenadie Dubiță

Svetlana Andrieș

Iurie Nastas

Iurie Răilean

Data: 30.03.2015

